Standardy Ochrony Małoletnich

Wersja skrócona

Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Trzciance

Aktualizacja: 28 sierpnia 2026 r. | Podstawa prawna: Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r.

1. Cel, podstawa prawna i zasady ogólne

Standardy Ochrony Małoletnich (SOM) przed krzywdzeniem stanowią zbiór zasad i procedur tworzących bezpieczne oraz przyjazne środowisko w Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica w Trzciance. Dokument został znowelizowany 28 sierpnia 2026 r. w wyniku ewaluacji funkcjonowania procedur.

- **Naczelna zasada:** Wszelkie działania pracowników szkoły podejmowane są z uwzględnieniem dobra ucznia i w jego najlepszym interesie.
- **Zakres podmiotowy:** Każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
- **Uczniowie z niepełnosprawnościami i SPE:** Przepisy nakładają obowiązek dostosowania form komunikacji, rozpoznawania zagrożeń oraz udzielania wsparcia do indywidualnych potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami lub ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).
- **Obowiązek weryfikacji i poufności:** Wszyscy pracownicy oraz wolontariusze, stażyści i praktykanci zobowiązani są do przestrzegania Standardów, reagowania na objawy krzywdzenia oraz zachowania poufności.

2. Klasyfikacja i definicje form krzywdzenia

Krzywdzenie małoletniego definiuje się jako każde zamierzone lub niezamierzone działanie bądź zaniechanie ze strony rodzica, opiekuna, pracownika szkoły lub rówieśnika, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny ucznia.

Forma Krzywdzenia	Opis i Przykłady Zachowań
Przemoc fizyczna	Bicie, popychanie, szarpanie, policzkowanie, zadawanie bólu lub jakiekolwiek naruszanie nietykalności cielesnej.
Przemoc psychiczna	Poniżanie, wyśmiewanie, straszenie, wyzywanie, krytykowanie, emocjonalne odrzucanie, nadmierne wymagania.
Przemoc seksualna	Wykorzystywanie seksualne z kontaktem fizycznym (dotyk, współżycie) lub bez kontaktu (pokazywanie treści erotycznych, podglądanie).

Zaniedbanie	Niedostarczanie odpowiedniego pożywienia, brak higieny, niezapewnienie opieki medycznej, ignorowanie potrzeb edukacyjnych i emocjonalnych.
Przemoc rówieśnicza	Przezywanie, wykluczanie z grupy, rozpowszechnianie plotek, niszczenie mienia oraz wymuszanie zachowań.
Cyberprzemoc	Nękanie, straszenie, publikowanie kompromitujących zdjęć, filmów lub komentarzy w sieci i mediach społecznościowych.

3. Zasady bezpiecznych relacji pracownik – uczeń

Relacje między personelem szkoły a uczniami muszą opierać się na szacunku, profesjonalizmie oraz zachowaniu odpowiednich granic zawodowych.

- **Komunikacja:** Zachowywanie cierpliwości, uważne słuchanie ucznia oraz stosowanie języka wolnego od wulgaryzmów i gróźb. Zakaz zawstydzania, krzyku (poza bezpośrednim zagrożeniem) i upokarzania.
- **Niedozwolone relacje:** Kategoryczny zakaz nawiązywania relacji o charakterze romantycznym lub seksualnym, składania propozycji o podtekście erotycznym oraz udostępniania treści nieodpowiednich.
- **Substancje zabronione:** Zakaz oferowania uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych, e-papierosów lub nielegalnych substancji oraz używania ich w obecności małoletnich.
- **Kontakt fizyczny:** Dopuszczalny wyłącznie za zgodą ucznia, w sposób jawny i uzasadniony sytuacyjnie (np. asekuracja podczas ćwiczeń na WF, udzielanie pierwszej pomocy). Zakaz kontaktów niejawnych.

4. Procedury interwencyjne i reagowanie na wychwycone zagrożenia

Szkoła posiada precyzyjne procedury postępowania dostosowane do źródła zagrożenia:

A. Podejrzenie krzywdzenia przez pracownika szkoły

- Osoba podejrzana zostaje natychmiast odsunięta od pracy z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
- Sporządzana jest notatka służbowa, a Dyrektor organizuje spotkanie wyjaśniające z udziałem pedagoga i wychowawcy.
- W przypadku stwierdzenia zasadności zgłoszenia, Dyrektor powołuje Zespół Interwencyjny tworzący plan pomocy, zawiadamia rodziców oraz zgłasza sprawę na Policję lub do Prokuratury.

B. Podejrzenie krzywdzenia w środowisku domowym

- Pracownik sporządza notatkę służbową dla pedagoga, psychologa lub Dyrektora.

- Szkoła wzywa rodziców/opiekunów na rozmowę wyjaśniającą oraz tworzy plan wsparcia dla ucznia.
- W przypadku braku poprawy sytuacji lub stwierdzenia przestępstwa, Dyrektor wdroży procedurę „Niebieska Karta" lub skieruje wniosek do Sądu Rodzinnego.

C. Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc

- Natychmiastowe odizolowanie pokrzywdzonego od sprawcy oraz zapewnienie bezpieczeństwa.
- Przeprowadzenie osobnych rozmów wspierających z ofiarą i rozmów dyscyplinujących ze sprawcą.
- Powiadomienie rodziców obu stron. W przypadku poważnych czynów karalnych zgłoszenie sprawy na Policję.

D. Zachowania autodestrukcyjne i samookaleczenia

- Pracownik uniemożliwia dalsze samookaleczanie i natychmiast powiadamia psychologa/pedagoga i Dyrektora.
- Udzielana jest pierwsza pomoc, wzywani są rodzice w celu przekazania ucznia pod opiekę i zobowiązania do konsultacji specjalistycznej.
- W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia, szkoła wzywa Pogotowie Ratunkowe bez konieczności uzyskania wcześniejszej zgody rodziców.

5. Bezpieczeństwo w sieci, ochrona danych i wizerunku

- **Ochrona wizerunku:** Publikowanie lub utwalanie zdjęć oraz nagrań z wizerunkiem ucznia wymaga pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych.
- **Ochrona danych (RODO):** Dane osobowe uczniów podlegają ścisłej ochronie RODO. Pracownicy są zobowiązani do zachowania tajemnicy służbowej.
- **Bezpieczny Internet:** Szkoła stosuje oprogramowanie filtrujące treści internetowe. Uczniowie korzystają ze sprzętu szkolnego pod nadzorem nauczycieli.

6. Osoby odpowiedzialne, monitoring i kontakt

W Liceum Ogólnokształcącym im. St. Staszica w Trzciance wyznaczone są konkretne osoby odpowiedzialne za sprawne funkcjonowanie systemu ochrony małoletnich:

- **Osoba odpowiedzialna za monitorowanie SOM:** p. pedagog Agnieszka Mirończuk-Sokołowska
- **Psycholog szkolny i Pedagog szkolny:** Udzielają bezpośredniego wsparcia emocjonalnego, psychologicznego i pedagogicznego uczniom w trudnych sytuacjach.
- **Wychowawca klasy:** Osoba pierwszego kontaktu dla uczniów i rodziców w sprawach rówieśniczych.
- **Dyrektor Szkoły:** Przyjmuje formalne zgłoszenia i uruchamia procedury zewnętrzne.
- **Ewaluacja Standardów:** Raz na 2 lata wśród pracowników, rodziców i uczniów przeprowadzana jest anonimowa ankieta ewaluacyjna.
- **Dostępność dokumentu:** Pełny dokument SOM jest opublikowany na stronie internetowej liceum oraz dostępny w wersji papierowej w siedzibie szkoły.